

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 5. avgusta 1863. ~

Gospodarske stvari.

Razstava poljskih in vrtnih pridelkov

za kranjsko deželo bo v Ljubljani v jeseni. Kaj se bo v razstavo jemalo, kako naj se pošilja in kdaj, in vse drugo oklicuje kmetijska družba v „Oglasniku“ današnjem.

Opomin.

Ker se kaže, da so nekteri že pozabili c. k. ministerski oklic, po katerem pridejo konec tega mesca stari krajcarji in polkrajcarji ob denarno veljavo, ponavljamo še enkrat opomin: naj se vsak znebí teh krajcarjev še ta mesec, ker prihodnji mesec imajo le toliko vrednosti, kolikor je kuper vreden.

Plede se na Gorenskem plašilo, da bodo sreberne šestice od 48. in 49. leta za naprej le po 9 novih krajcarjev. To je laž, s katero — kakor naš dopisnik dobro pravi — le odrtniki in pasjevestniki sleparijo nevedne ljudi, kateri se bojijo, da ne bi se s srebrnimi šestkami kaj takega zgodilo, kakor se je pred malo leti zgodilo s srebrnimi dvajsetkami. Al tega se zdaj ni treba več bati; zato še enkrat ponavljamo, da je laž, kar se o šestkah govori.

Gospodarske skušnje.

* Norveška rž. Nadjamo se, da je več gospodarjev norveško rž sejalo, ko se je preteklo jesen za seme pri kmetijski družbi v Ljubljani za poskušnjo dobivala. Naj povem, kar sem jez skusil. Jez sem je en polič, to je 32. del mernika, 6. oktobra lani sejal, 3. julija letos pa žel; prav lepo je rastla in pred žetvijo blizo 7 čevljev visoka bila na srednje dobri zemlji, po krompirju. Koliko smo je pridelali, se skor bojimo povedati, zakaj taki pridelki se le v Banatu in v nekterih krajih na Laškem nahajajo, zato mi posebno starokopitneži, ki še peščice zemlje kaki novi poskušnji ne privoščijo, še verjeli ne bodo. Pridelali smo, se vé dá iz enega poliča malo, pa dolge in debele slame, zernja pa lepo suhega in čistega 48½ poličev, to je, poldrugi mernik in en maselc. Prihodnjo jesen jo bomo na mahu (močirji) poleg lipovske ceste na prosišče en mernik usejali; na prejšnjem pašniku na ilovnati zemlji pa dva kraja.

* Bela pšenica. Bele pšenice, ki sem je tudi polič za poskušnjo od kmetijske družbe dobil, sem usejal 26. septembra lani tikoma norveške rži, žel pa 15. julija letos. Stala je sicer lepo, pa ne dosti večja, kot navadna domača; pridelali smo je iz enega poliča 23 poličev; zdi se mi, da zrno ni več tako belo, kot je seme bilo, večidel je zrno bolj rumeno. — Sejali jo

bomo prihodnjo jesen na pašniku zraven norveške rži, ker je med našimi njivami najboljše za pšenico; čeravno od drugej vemo, da je memo navadne rumene boljše zbiršna in da je bolj občutljiva kot una, pa vendar se hočemo prepričati, kaj da bo.

Juri Pajk.

Proste misli o šolsko-kmetijskih vrtih.

Iz Jelšan 11. julija. Da si kmet svoj živež pridelava, da se spodobno obleče, in vse stroške pošteno opravi, je namen obdelovanja zemlje in reje živine. Od kmetijstva pa ne živi samo kmet, temuč z eno besedo vsi, kar nas je, od berača do vladarja.

Ako se hočemo toraj dobre prihodnosti nadjati, umno obdelujmo zemljo, in redimo živino kakor gré.

Koliko je pač naša Liburnija obdelovanja potrebna! Najbolje zemljico ji je Bog odločil. Pa za kaj? — za puščavo. Stari gojzde so se posekali, novi se pa nečejo zasaditi. Dež spira zemljo, in kamen za kamnom zagleda beli dan. Toraj pomagajmo goli deželi! S tem pa še ni vse storjeno, da se v ljudskih šolah otrokom kaj bere od kmetijstva; zakaj, Bog vé, koliko tistih otrok dobi priložnost, da morejo prav obrniti svojo vednost. Morebiti še četrti del ne. Toraj prepočasno bi bilo kaj takošnega.

Trebalo bi imeti, kakor je že v več krajih, šolsko-kmetijski vrt, saj 100 štirjaških sežnjev velikega. Se vé, da bití bi mogel v pripravnem kraju. Obdelovali naj bi ga kmetje brez plače pod vodstvom učitelja. Ta pa, dobro izurjen v kmetijstvu, bi mogel skrbeti, da bi se več plemen sadnih in družih dreves sejalo. Drevesa pa, dovelj velike za presajenje na stanovitni kraj, naj bi učitelj tudi brezplačno med kmete razdeloval. — Tak vrt ne bi bil v prid samo učencem, temuč najboljše prostemu kmetu, kateri ne more vsakega krajcarja v mesto za drevesa nesti, pa presajene iz druge zemlje, se še nerade primejo.

Še nekaj za Jelšance čisto novega morem povedati. Imeli smo namreč letos nekoliko svilnih črvičev, kateri, akoravno ne iz zdravega kraja prineseni, so se prav izvrstno sponesli. K letu, če Bog dá, jih bomo že v več hišah jelšanskih vidili. — Murbe so se začele tukaj čvrsto sejati; marsikter kmet jih ima do 200 še precej odraščeni. — Zavoljo živinske bolezni zaprta cesta od kranjske meje do Reke, mislim, se bo kmalo odprla. Tudi novo cesto bodo začeli v kratkem delati. Bog z Vami!

Srečán Pirc.

Od goveje kuge na dalje.

Po poslednjem naznanilu c. kr. deželne zagrebške general-komande od 26. julija v vojaški granici goveja kuga v sluinskem in l. banskem graničarskem